

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง บทบาทที่คาดหวังและที่เป็นจริงของครูโสตทัศนศึกษา ในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของตนเอง ได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน
ต่อไปนี้

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยศึกษาหนังสือ บทความ เอกสาร งานวิจัย และสอบถามข้อมูลจากผู้มีความรู้
และประสบการณ์ด้านโสตทัศนศึกษา รวมทั้งข้อมูลจากสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
รวบรวมมาเป็นแนวทางในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูโสตทัศนศึกษา หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่
ความรับผิดชอบในกิจกรรมเกี่ยวกับงานด้านโสตทัศนศึกษา หรือเทคโนโลยีการศึกษา ใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2536 จาก
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 427 โรงเรียน ใน 36 สำนักงานเขต
มีครูโสตทัศนศึกษาจำนวน 369 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ครูโสตทัศนศึกษา ซึ่งมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีถึงปริญญาโท ในสาขา
โสตทัศนศึกษา หรือเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 55 คน
2. ครูโสตทัศนศึกษา ซึ่งมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ถึงปริญญาโท ในสาขา
อื่นที่ไม่ใช่โสตทัศนศึกษาหรือเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 314 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งสร้างขึ้นโดยศึกษาจากหนังสือ บทความ เอกสาร งานวิจัย และรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูโสตทัศนศึกษาเกี่ยวกับบทบาทครูโสตทัศนศึกษา

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบรายการตรวจสอบ (Check list) และเติมคำในที่ว่างถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบ จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนแรก เป็นแบบลำดับชั้นการจัดค่า (Rating scale) โดยกำหนดค่าคะแนนของคำตอบ 5 ระดับ ตามมาตราส่วน ลิเคิร์ต (Likert scale) สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของครูโสตทัศนศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. บทบาทด้านการบริการและให้คำปรึกษา	จำนวน	27	ข้อ
2. บทบาทด้านการผลิต	จำนวน	8	ข้อ
3. บทบาทด้านการเลือกและการใช้	จำนวน	6	ข้อ
4. บทบาทด้านการออกแบบและพัฒนา	จำนวน	11	ข้อ
5. บทบาทด้านการบริหาร	จำนวน	4	ข้อ
6. บทบาทด้านการวิจัย	จำนวน	6	ข้อ

ในตอนท้ายของบทบาทแต่ละด้านจะเป็นคำถามปลายเปิด (open-end) สำหรับให้ผู้ตอบระบุกิจกรรมอื่น ๆ ของครูโสตทัศนศึกษา และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

2. นำแบบสอบถามฉบับร่างไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความแม่นยำของเนื้อหา (Content Validity) และพิจารณาความเหมาะสมในการใช้ภาษา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูโสตทัศนศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 20 คน แบ่งเป็น ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา จำนวน 10 คน และไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา จำนวน 10 คน จากการทดลองใช้แบบสอบถามและทำการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับความชัดเจนในประเด็นคำถามปรากฏว่าผู้ตอบทุกคนมีความเข้าใจในคำถามและตอบคำถามได้ตรงประเด็น

4. สร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสำนัก การศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามทางไปรษณีย์

3. แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 369 ฉบับ ได้รับคืน 278 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.34 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 274 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 74.25 ของแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งจำแนกตามประชากรได้ดังนี้

3.1 แบบสอบถามสำหรับครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขา โสตทัศนศึกษา จำนวน 55 ฉบับ ได้รับคืน 53 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.36

3.2 แบบสอบถามสำหรับครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขา โสตทัศนศึกษา จำนวน 314 ฉบับ ได้รับคืน 221 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 70.38

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส

(SPSS : Statistical Package for the Social Sciences) ดังนี้

1. ข้อมูลแบบรายการตรวจสอบ (Check list) เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลลำดับชั้นการจัดค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของครูโสตทัศนศึกษา นำมาตรวจให้คะแนนโดยกำหนดค่าคะแนน 5 ระดับตามมาตราส่วนลิเคิร์ต (Likert Scale) เบสท์ (Best, 1981) ดังนี้

<u>บทบาทที่คาดหวัง</u>		<u>บทบาทที่เป็นจริง</u>	<u>ค่าคะแนนเท่ากับ</u>
ควรปฏิบัติมากที่สุด	หรือ	ปฏิบัติมากที่สุด	5
ควรปฏิบัติมาก	หรือ	ปฏิบัติมาก	4
ควรปฏิบัติปานกลาง	หรือ	ปฏิบัติปานกลาง	3
ควรปฏิบัติน้อย	หรือ	ปฏิบัติน้อย	2
ควรปฏิบัติน้อยที่สุด	หรือ	ปฏิบัติน้อยที่สุด	1

นำค่าคะแนนการรับรู้ของครูโสตทัศนศึกษา มาหาค่ามัธยิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาแปลความหมายตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1981) ดังนี้

		<u>บทบาทที่คาดหวัง</u>	<u>บทบาทที่เป็นจริง</u>
4.50-5.00	หมายความว่า	ควรปฏิบัติมากที่สุด	ปฏิบัติมากที่สุด
3.50-4.49	หมายความว่า	ควรปฏิบัติมาก	ปฏิบัติมาก
2.50-3.49	หมายความว่า	ควรปฏิบัติปานกลาง	ปฏิบัติปานกลาง
1.50-2.49	หมายความว่า	ควรปฏิบัติน้อย	ปฏิบัติน้อย
1.00-1.49	หมายความว่า	ควรปฏิบัติน้อยที่สุด	ปฏิบัติน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่เป็นจริงของครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา กับครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จ

การศึกษาสาขาไสตทัศน์ศึกษา และเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้ระหว่างครู-
ไสตทัศน์ศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาไสตทัศน์ศึกษา กับครูไสตทัศน์ศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการ
ศึกษาสาขาไสตทัศน์ศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริง โดยการทดสอบค่า
ที่ (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง
และความเรียง

4. ข้อมูลแบบปลายเปิด (Open end) เกี่ยวกับกิจกรรมอื่น ๆ ของครู
ไสตทัศน์ศึกษา และความคิดเห็นเพิ่มเติม นำเสนอในรูปความเรียงตามลำดับความถี่